

ДОКЛАД
НА
**ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СПОРТ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ
ОТ ИЗВЪРШЕНОТО ОЦЕНЯВАНЕ ПО ПРОЦЕДУРА
ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА**
„ТОКСИКОЛОГИЯ“
**ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 7.1. МЕДИЦИНА,
ОБЛАСТ НА ВИШЕ ОБРАЗОВАНИЕ 7. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СПОРТ
В МЕДИЦИНСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ-ПЛЕВЕН**

Уважаема г-жо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по здравеопазване и спорт предоставя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедура за програмна акредитация на докторска програма „ТОКСИКОЛОГИЯ“ от професионално направление 7.1. Медицина, област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт в Медицинския университет - Плевен.

Докладът е разработен съгласно чл. 88а, ал. 5, т. 2 от ЗВО, чл. 33, ал. 1, т. 2 и чл. 35, ал. 1 от ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование (ESG)- част 1 /1-10/ и по смисъла на чл.78, ал.2 от ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

- I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА
- II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ
- III. ПРОВЕРКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ (ESG) - ЧАСТ 1 (1-10) И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО (ТАБЛИЦА 5), ПРИЕТИ ОТ АС НА НАОА НА 20.10.2016 Г.
- IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ
- V. ПРОЕКТ НА ПРЕПОРЪКИ НА ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол №19/15.09.2016 г.
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Протокол № 24/19.10.2017 г.
3.	Извършено посещение на ЕГ във ВУ	20-21.11.2017 г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол № 35/13.12.2017 г.
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол № 01/09.01.2018 г.
5.	След изтичане на срока по чл. 35, ал.2 от ПДНАОА /относно становището на оценяваната институция/ ПК предоставя доклада на АС	

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

Въз основа на доклада на експертната група Постоянната комисия констатира, че препоръките, направени от Акредитационния съвет на НАОА от предходната програмна акредитация на докторска програма „Токсикология“ в Медицинския университет – Плевен (Протокол № 24/28.07.2011 г.) са изпълнени.

Препоръка	Изпълнение
Препоръка 1: Да се обявят конкурси за асистенти към Сектор „Токсикология“ на Катедра по вътрешни болести при МУ – Плевен.	Изпълнена: Назначени са 2 асистенти – през 2015 и 2017 г.
Препоръка 2: Да се обявят конкурси за редовни докторантури по токсикология -	Изпълнена – през 2013 е зачислен 1 докторант в редовна форма на обучение (след това спечелва конкурс за асистент)
Препоръка 3: Библиотечния фонд на МУ – Плевен да се обогати със съвременна литература по токсикология	Изпълнена- Списъкът на книгите от отдел „Токсикология“, издадени за периода 2000 – 2015 година е 142 и 33 списания.

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА „ТОКСИКОЛОГИЯ” В МЕДИЦИНСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛЕВЕН В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИШЕ ОБРАЗОВАНИЕ/ ESG/- ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО (ТАБЛИЦА 5)¹

Въз основа на изводите на Експертната група в доклада се оценява изпълнението/неизпълнението на всички критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в Европейското пространство за висше образование (ESG) - част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО, както следва:

Стандарт 1. Политика за осигуряване на качеството

Критерий 1.1. Висшето училище или научната организация имат публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучението по докторската програма.

1.1.1. Целта на подготовката за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по „Токсикология“ в МУ – Плевен е в съответствие с мисията и целите на Университета. Обучението се базира на официално утвърдени стандарти, записани и разработени в програми и правилници.

Докторската програма се организирана и се реализира в Сектор „Токсикология“ към катедра „Фармакология и токсикология“ на Факултет „Фармация“ към МУ – Плевен.

Основните цели и задачи по обучението и подготовката на докторанти по „Токсикология“ в МУ – Плевен се свързват със съвременни научно-приложни направления и има за цел да бъдат изградени високо квалифицирани специалисти, способни самостоятелно да участвуват в провеждането на здравна стратегия в борбата със социалнозначимите заболявания, бедствия, аварии и масови отравяния и да оказват високо квалифицирана професионална здравна помощ в борбата с алкохолизма, наркозависимостта и други токсикологични проблеми.

Мотивация за успешна защита на докторантура в областта на токсикологията са възможностите за по-нататъшна реализация в научноизследователски изследвания с фундаментален и/или научно-приложен характер, лечебно-диагностична и преподавателска работа.

1.1.2. Цялостната дейност по обучение на докторанти в МУ – Плевен се осъществява по строго организирана схема, на върха на която са ректорът и заместник-ректорът по научноизследователската дейност (НИД), качество и акредитация. В МУ - Плевен работи Университетска комисия по качество на обучението и акредитация (УК-КОА). Приемът, конкурсите, изборът и обучението на докторантите се осъществява съгласно ЗВО, ЗРАСРБ и Правилника на МУ - Плевен. Провежда се в катедрите и клиничните центрове на УМБАЛ „Д-р Г. Странски“, сключили договор с Ректора на МУ - Плевен. Оригиналната документация за хода на докторантурата се съхранява в Център по НИД. За всеки записан докторант се разкрива дело, в което се прилагат материалите и документите, отнасящи се до приема, статута, индивидуалния учебен план и неговите годишни обсъждания, положени изпити, работата на докторанта и подготовката на дисертационния труд. Документацията за прием и обучение на докторантите се регламентира и периодично се обновява на ниво висше училище. Състоянието на редовните докторантури се контролира периодично от ФС и АС.

Контролът върху качеството на докторските програми се осигурява от регулярно провежданите в МУ-Плевен одити по утвърден от Академичния съвет график. Набелязват се

¹ Оценяването се извършва съгласно приетите от Акредитационния съвет Методика за оценяване по критериалната система на НАОА и Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти.

конкретни мерки за подобряване на дейността Състоянието на одитите се отчита регулярно на заседания на АС, като последният отчет е направен на 29.05.2017 г.

Съгласно приетите годишни графици за провеждане на одити по катедри и сектори на МУ-Плевен, за периода 19.07.2012 – 30.05.2017 г. в МУ-Плевен са осъществени общо 42 вътрешни одита.

През м. април 2017 г. Медицинския факултет към МУ – Плевен печели Проект № BG05M2OP001–2.009-0031-C01 „Създаване на център за обучение на докторанти, постдокторанти, специализанти и млади учени към Факултет „Медицина“ на МУ – Плевен“ по Оперативна програма, съфинансирана от Европейския съюз. Създаването на такъв Център ще осигури високо качество на обучението в съответствие с потребностите на пазара на труда, укрепване на връзката „наука-бизнес“, подпомагане на мобилността и академичното израстване на научни кадри и млади изследователи

1.1.3. Изградена е и се реализира политика за осъществяване на взаимовръзка между обучението по докторската програма и научните изследвания и се съобразява както с националния контекст, по който функционира институцията, така и с институционалния контекст

1.1.4. Правилата на етичен кодекс, чрез който се гарантират залегналите в ЗВО академични свободи и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация, фигурират в Правилника на МУ - Плевен.

Сформирана е **Комисия по етика на научноизследователската дейност** (КЕНИД). В Правилника за организацията и управлението на НИД в МУ - Плевен е регламентирана нейната дейност. Тя се назначава от Ректора за срока на мандата. Обект на експертна оценка са клинични и неклинични биомедицински научни изследвания върху човешки същества, научни изследвания с използването на персонална биомедицинска информация, човешки тъкани, животни, в частност генетично модифицирани животни и микроорганизми. Обект на разглеждане са и всички етични проблеми, отнасящи се до защита на обществените интереси от недобросъвестни действия на изследователите при продукцията, съобщаването, предлагането и публикуването на резултатите от научните изследвания. Правилникът за работа на КЕНИД е приет в актуализиран вариант на заседание на АС от 06.07.2015 г. КЕНИД представя информация за дейността си пред АС един път годишно. Правилникът е достъпен за всеки в електронен вариант на сайта на Университета.

В програмата на докторантското училище е включена лекция на тема: „Морално – етични аспекти в научното изследване. Етична комисия. Информирано съгласие“.

С цел предотвратяване на плагиатството през 2013 г. е закупена софтуерна програма Plag Aware, а от 2015 г. е заместена с iThenticate® - система за проверка на плагиатството, която се използва при подготовка на ръкописите за публикуване в университетското списание Journal of Biomedical & Clinical Research.

Не са установени документиранни процедури за предотвратяване на прояви на дискриминация и изпитни измами през последните 5 години.

Констатации за изпълнение на критерий 1.1:

Целта на подготовката за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по „Токсикология“ в МУ – Плевен е в съответствие с мисията, целите и задачите на Университета. Обучението се базира на официално утвърдени стандарти, записани и разработени в програми и правилници и е съобразено с действащото законодателство.

Докторската програма се организирана и се реализира в Сектор „Токсикология“ към катедра „Фармакология и токсикология“ на Факултет „Фармация“ към МУ – Плевен.

Докторската програма по „Токсикология“ се включва успешно в рамките на институционалния и национален контекст за взаимовръзка между науката и практиката..

В МУ – Плевен са изработени и се изпълняват правила за осигуряване на академично единство, академични свободи и нетърпимост към дискриминация, съответстващи на ЗВО. Те се гарантират от Правилника на Университета и на Комисията по етика на научноизследователската дейност.

Стандарт 2: Разработване и одобряване на програмите

Критерий 2.1. Висшето училище или научната организация изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на високо квалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни.

2.1.1. Докторската програма по „Токсикология“ съответства на съвременните тенденции в изучаване на актуални проблеми на токсикологията и включва иновативни методи на изследване. Обучаващото звено поддържа тесни връзки с останалите сродни катедри във висшите училища в страната, с техните ръководители и други специалисти по токсикология. Ръководителят на докторската програма, съвместно с учени в същата област и с участието на докторанта разработва детайлна докторска програма.

2.1.2. Документацията за прием и обучение на докторантите се регламентира и периодично се обновява на ниво на висшето училище. Правилата и процедурите по прием и обучение и условията и реда за придобиване на ОНС „доктор“ следват стриктно ЗВО, други нормативни актове и Правилника на МУ - Плевен.

Документацията и всички индивидуални досиета на докторантите се съхраняват, поддържат, допълват и обновяват, съобразно етапа на разработка на дисертацията в Сектора за работа с докторанти към Центъра по НИД.

2.1.3. Обучението на докторантите по „Токсикология“ отговаря на изискванията на разпоредбите на основните законови и подзаконови нормативни актове и на конкретните Правилници и процедури на МУ-Плевен.

Докторската програма по токсикология е представена в ясна документация, в съответствие с нормативните изисквания с формулирани ясни цели, задачи и мотиви за обучение. Документацията на докторската програма предписва интелектуалните качества и конкретните практическите умения, които се придобиват в хода на обучение – образователни, научноизследователски и нравствено-възпитателни.

Пълна документация съществува и се съхранява и за настоящия докторант по Токсикология. В папката на докторанта са налице заповеди, удостоверения, тема, цел, задачи, материали, методи на изследване, научен ръководител, индивидуален учебен план за подготовка. Документацията дава ясна представа за етапа, постиженията и предстоящите задачи по процедурата.

Налице е стриктен мониторинг на докторските програми, осъществяван от прекия ръководител на докторанта, от ЦНИД и се ръководи от Зам.-ректора по НИД, качество и акредитация и Ректора. Докторантите представят периодични отчети, които се обсъждат, своевременно коригират и/или актуализират на Катедрени съвети, на ФС и АС. Системният мониторинг се илюстрира от наличните в индивидуалните досиета протоколи от КС, отчети, заповеди, сертификати от докторантското училище. УК-КОА одитира документацията, материалните условия и колаборацията на докторанта с останалия научно-преподавателски състав. Заключениета от проведените одити са, че е налице системен и перманентен контрол върху качеството на процесите, периодичен анализ на резултатите и стремеж към усъвършенстване, за осигуряване на високо качество на учебната и научноизследователската работа.

2.1.4. Възможностите за работа на докторантите са определени от ПРАС на МУ - Плевен. Всеки докторант може да се включи в учебно-преподавателската работа, след решение на Катедрени и ФС, до 20% от годишната заетост на един асистент.

Докторантът може да участва в цялостната диагностично-лечебна дейност на клиничното звено, в което се осъществява докторантурата. Докторските програми са съобразени с нуждите на потенциалните работодатели в лицето на МУ-Плевен, Университетската болница „Д-р Георги Странски“ – Плевен и други здравни заведения и институции от страната. Перспективата на кариерното развитие на докторанта е да остане да работи в Сектор „Токсикология“ на катедра „Фармакология и токсикология“ на ФФ, тъй като преподавателите по токсикология са недостатъчни. В перспектива академичната кариера на

докторанта след успешна защита може да продължи не само в МУ - Плевен, но и в други аналогични университетски звена и клиники.

2.1.5. В МУ-Плевен е разработена „Програма за развитие на компетентността и конкурентноспособността” (SR/PR 02-V01-12.03.2012), с конкретно визирани дейности. В изпълнение на програмата постъпва научна информация за аналогични докторски програми в други висши училища или научни организации в страната и чужбина, която се обсъжда на секторни съвети, чрез уеб-страницата на Университета и библиотечните ресурси. Докторантите се регистрират в „Интегрирана база данни на докторантите в България и дискуссионен академичен форум“, където търсят възможности за отпускане на стипендии, включване в проекти, участие в научни форуми и др. В Университета е разработена и функционира Кредитна система за оценка на подготовката на докторантите, разработена въз основа на Европейската система за набирание и трансфер на кредити. Докторантите се допускат до предзащита ако са набрали минимален брой кредити.

Преподавателите от сектор „Токсикология” използват национални и международни контакти с други учени за осъществяване на **краткосрочно обучение на докторанти** в други *национални научни институции*. Докторантката в Сектора извършва част от изследователската си работа **съвместно с екипи от Токсохимична лаборатория – ВМА** и научноизследователски екипи от МУ-Плевен.

През акредитационния период докторантката в сектора е участвала в поредица от свързани с тематиката на научноизследователската дейност **квалификационни курсове и семинари във ВМА и в МУ – Плевен**.

2.1.6. Процедурите за наблюдение, контрол и оценка на състоянието на документацията, свързана с докторските програми са заложили в ПРАС на МУ - Плевен. Действащата **Комисия по атестация на научно-преподавателския състав** извършва оценка на резултатите от учебната и научната дейност въз основа на график, утвърден от Ректора. Оценява се обема, характера и качеството на публикуваните научни трудове; участието в научни прояви и в разработването на научни проекти; научното ръководство на докторанта; разработването на дисертацията; членство в научни организации и дружества; участие в редколегии на научни издания; специализации и др. Достоверността, автентичността и оригиналността на докторските работи се контролира от **Комисия по етика на научноизследователската дейност** (КЕНИД). Материалите се изнасят на сайта на МУ - Плевен.

В ПРАС са регламентирани базисните специфични процедури за контрол и отчетност на дейността на докторантите. Копия от отчети и обсъждания на работата на действащите докторанти са съхраняват в Сектора за работа с докторанти към Центъра по НИД и в съответното обучаващо звено.

Състоянието на документацията, свързана с качеството на докторските програми, се извършва чрез **вътрешен одит** и оценката се изготвя под формата на отчет на проведения вътрешен одит. **Одит в Сектор „Токсикология” е проведен на 01.03.2017 г.** и отчетът показва, че съответствието между учебната документация на докторантите и актуалната правна рамка на всички нива е пълно и липсват забележки.

Констатации за изпълнение на критерий 2.1:

Докторската програма по „Токсикология” е разработена в съответствие със съвременните постижения на науката в тази област, с ясно дефинирани цели, задачи, методология, очаквани резултати и е сравними с подобни докторски програми у нас. Разработени са стандарти и е създадена организация за непрекъснатия им мониторинг: учебна документация, изработване и оценяване на програмите, етап на работа, контрол на достоверността и автентичността на разработките, позволяващи своевременно защита, професионална мобилност и успешна реализация на пазара на труда.

През 2017 г. в Сектор „Токсикология” е проведен вътрешен одит за оценяване на документацията, свързана с качеството на докторската програма, който констатира пълно съответствие между учебната документация на докторантите и актуалната правна рамка на всички нива

Стандарт 3: Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите

Критерий 3.1 Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд.

3.1.1. МУ – Плевен използва разнообразни образователни методи в подготовката на докторанти. За всички докторанти периодично се организират курсове за подобряване на езиковата подготовка, курсове по компютърни технологии, курсове за работа с бази данни и тематични курсове.

Обучението по Токсикология е в съответствие със съвременните постижения на медицинската наука и практика. Индивидуалното и групово обучение, създава компетенции за успешна научна кариера и умения в областта на академичното писане, проектната дейност, комуникационни и презентационни умения и др.

При реализирането на докторската програма по „Токсикология” се използват традиционни и модерни форми на обучение.

През акредитационния период, докторантът на самостоятелна подготовка по Токсикология е участвал *в определен брой курсове и специализации, проведени в МУ – Плевен и страната*, свързани както с придобиване на общи знания и умения в областта на токсикологията, така и специфични, свързани с темата на дисертационния й труд.

Интересите на докторантът по Токсикология като докторант и лекар, специализиращ токсикология, са обширни и не се ограничават само върху темата на дисертационния труд.

3.1.2. Подготовката и обучението на всеки докторант се извършва по *Индивидуален учебен план*, изготвен от неговия научен ръководител, одобрен от катедрен и ФС и включва общ учебен план за целия период на обучение и работен план по години. Индивидуалният план съдържа: темата на дисертацията; график за изпитите и етапите и сроковете на приключването й; дизайн и обезпеченост на научното изследване; посещения и участието в курсове, обучения, научни форуми и други публични изяви; посещения на определен цикъл от лекции и упражнения. Изпълнението им се контролира периодично от ръководителя на докторантурата и на Катедрен съвет за приемане на отчетите или участията в научни форуми.

Колективна форма на обучение е *Докторантското училище* в МУ – Плевен, чиято дейност се регулира с Правилник (от 2013 г.). Процедура по защита на дисертацията се разкрива при набиране на **определен брой кредитни точки** и приключване на научното изследване.

3.1.3. Изпълнението на индивидуалните програми се контролира периодично от научния ръководител, от Катедрения съвет и ФС и АС. Докторантите се атестират от ФС в края на всяка академична година въз основа на отчетите пред Катедрата, становище на ръководителя за изпълнение на сроковете и етапите и препоръки за по-нататъшно развитие на докторантурата

Оценяване на постиженията на докторантите се осъществява през целия период на разработка на докторския труд чрез **контрол на индивидуалния учебен план, отчетите, ECTS, участие в научно-изследователски проекти**, изготвяне на научни съобщения с отразени постигнатите резултати и публикуването или представянето им на научни форуми и чрез всички останали елементи на образователния процес.

3.1.4. За улесняването на процедурите по атестацията на докторантите и на целия академичен състав от 2016 г. в сайта на МУ – Плевен е поставена достъпна електронна атестационна карта. МУ – Плевен изпраща в Националния център за информация и документация в електронен и печатен вариант информация за защитените докторски дисертации, с копие и автореферати от тях. Предстоящите защиты на докторските работи, с рецензиите и становищата на научното жури и окончателните резултати се оповестяват on-line.

3.1.5. Сформирана е **Комисия за развитие на академичния състав (КРАС)** към Академичния съвет на МУ - Плевен, която изпълнява контролни функции, включително и разглеждане на жалби. До момента няма постъпили жалби от докторанта от сектор „Токсикология”.

Констатации за изпълнение на критерий 3.1:

Подготовката на докторантите по токсикология в МУ-Плевен се реализира със съвременни образователни форми и научни методи по индивидуален план и чрез участие в колективни прояви. Всички етапи се контролират ефективно от прекия ръководител и научното звено, чрез обсъждане на отчетите и резултатите от работата на докторантите. Оценяването на постиженията им се осъществява чрез ECTS, научни прояви и текущи вътрешни одити. Всички елементи от докторантските процедури са отразени в административната документация на ВУ, съхранявана в ЦНИД.

Стандарт 4. Прием, развитие, признаване и сертифициране на студентите.

Критерий 4.1. Изградени са структури и са разработени вътрешно-нормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация.

4.1.1. Процедурите по прием и обучение на докторанти в МУ – Плевен са разработени и залегнали в ПРАС и са подчинени на законите в страната. Разработената процедура при защита на дисертация за придобиване на ОНС “Доктор” е публично достояние на всеки заинтересован и е оповестена на сайта на университета.

Регистрирането и проследяването на хода на докторантурите се извършва от Сектор „Работа с докторанти“ към Център за научноизследователската дейност и се контролира от Ръководител ЦНИД и Зам.-Ректора по НИД. Регистрирането и проследяването на хода на докторантурите се извършва от Сектор „Работа с докторанти“ към Център за научноизследователската дейност и се контролира от Ръководител ЦНИД и Зам.-Ректора по НИД.

На Web-сайта на МУ – Плевен е създаден и се поддържа раздел „Докторанти“ със съдържание на английски и български език. В него е предоставен **Справочник на докторанта** с пълна информация.

Всички посочени изисквания и процедури се спазват стриктно по отношение на докторската програма по „Токсикология“.

4.1.2. В МУ - Плевен са разработени допълнителни вътрешни нормативни актове, подпомагащи работата на докторантите: Правилник за организацията и управлението на НИД, Статут за дейността на фонд „Подпомагане на Докторанти”, Правила за участие в конкурса за финансово подпомагане на научноизследователски проекти на докторанти.

Изградена е система за насърчаване и развитие на НИД на докторантите. Към Центъра за НИД са разкрити сектори „Научни прояви и студентско научно творчество“ и „Работа с докторанти“. От 2008 г. вътрешно-университетските конкурси за научни проекти се осъществяват чрез усвояване на целева субсидия от държавния бюджет по съответен ред и организация. За периода 2012-2016 г. във финансираните със средства на МУ – Плевен научноизследователски проекти са участвали общо 29 (20%) докторанти, като се наблюдава нарастване на процента на НИП с участие на докторанти: от 15,8% през 2012 до 26,7% през 2016.

Ежегодно се обявява конкурс за проекти на докторанти, с приоритети - приложни научни изследвания и разработване на части на докторски дисертации. За периода 2012-2017 г. в конкурсните сесии за докторанти са участвали общо 8 редовни докторанти: 2013 г. – 2; 2014 г. – 3; 2015 – 1; 2016 г. – 2; 2017 – 3, като са финансирани 10 проекта на редовни докторанти.

4.1.3. В периода 2010 - 2017 г. МУ - Плевен има сключени спогодби за международен обмен и сътрудничество, включително и за докторанти, с висши училища от 8 страни.

Новоподписаните договори за академичен обмен по секторна програма „Еразъм+“ за периода 2014 г. - 2021 г. на МУ – Плевен с чуждестранни университети са общо 24 с висши училища от над 10 страни. Информация за сключените договори и за реда за организация и управлението на дейностите по секторна програма „Еразъм +“ са представени в страницата на университета.

В МУ – Плевен като колективен орган е създадена **Комисията по европейска интеграция и академична мобилност**, която изготвя превод на академичната справка. Институционалният координатор подготвя в съответствие с Наредба №21 на МОН за признаване на периоди на обучение в чужбина „Протокол за признаване на обучение, проведено в чужбина по програма „Еразъм +“.

За периода 2012-2017 г. са проведени три мобилности от трима докторанти от МУ – Плевен в други ВУ или научни организации в чужбина. Няма данни за участие на докторанти от сектор Токсикология **в международна мобилност**.

За периода 2012 – 2017 г. научният актив на *докторанта по Токсикология* е следния: **12 публикации в научни списания, 11 в сборници от научни форуми и 28 участия в научни форуми.**

4.1.4. Както е посочено по-горе, в Центъра по НИД има специализиран отдел за работа с докторанти. В отдела се събира цялата документация, касаеща зачисляването, изпълнението на индивидуалните планове и събирането на кредитните точки от посещението на Докторантското училище.

Констатации за изпълнение на критерий 4.1:

В МУ - Плевен има изградена организация, детайлни процедури и строга административна система за работа с докторантите във всички етапи на тяхната подготовка. Те се включват активно в научноизследователски проекти и в програмите за студентска мобилност. Сътрудничеството с научни структури у нас и в чужбина осигурява подобряване на качеството на обучение във ВУ и кариерното развитие на докторантите.

Стандарт 5. Преподавателски състав.

Критерий 5.1. Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията.

5.1.1. В сектор „Токсикология“ на катедра „Фармакология и токсикология“ работи **едно хабилитирано лице и 2 асистенти**. Двамата асистенти в Сектора са на основен трудов договор към УМБАЛ „Д-р Г. Странски“ ЕАД – Плевен и допълнителен към МУ – Плевен. Хабилитираният преподавател е на основен трудов договор към МУ-Плевен и допълнителен ТД към УМБАЛ „Д-р Г. Странски“, ЕАД – Плевен.

Един от асистентите е докторант по „Токсикология“, първоначално като редовен докторант, а в момента на самостоятелна подготовка. На втория асистент предстои зачисляване в докторантура на самостоятелна подготовка на тема: „Клинико-епидемиологично проучване на токсични ефекти от контакт с отровни животни в Плевенския регион“.

5.1.2. В МУ – Плевен и сектор „Токсикология“ съществува академична среда, която благоприятства за успеха на докторската програма. Основен принос за нея има хабилитираният преподавател, който е с богат професионален опит в две направления – клинична токсикология и детски болести, административно-организационен опит и активна научноизследователска дейност.

За периода 2012-2017 г. хабилитираният преподавател е публикувал 20 статии в научни списания и 16 в сборници от научни форуми. Има участие в 44 научни форуми. В допълнение хабилитирано лице има отчетлива експертна активност: през отчетния период тя е била член общо на Научно жури в 6 процедури за присъждане на научни степени и академични длъжности. Изготвила е 5 становища (3 бр. за ОНС „Доктор“; 1 . за академична длъжност „Доцент“ и 1 за академична длъжност „Професор“, член на едно научно жури за гл.асистент, на четири асистентски конкурса и един за преподавател в МК – Плевен. Тя е

ръководител на трима специализиращи лекари, двама по клинична токсикология и един по обща токсикология.

5.1.3. Публикационната активност на двамата нехабилитирани преподаватели за периода 2012-2017 г. включва съответно за всеки един от тях 12 и 6 публикации в научни списания, 11 и 7 в сборници от конференции и 28 и 14 участия в научни форуми. Един от асистентите е републикански консултант по токсикология.

В сектор „Токсикология” се провежда научноизследователска дейност по тематични направления насочени към остриите интоксикации и свързаните с тях медико-социални проблеми при деца и възрастни. Екипът на сектор „Токсикология“ и Клиниката по токсикология е основен организатор на много форуми, сред които и такива с международно участие. Интерес представлява и взетото на Националната конференция по клинична токсикология решение за Балканска среща на токсиколозите през 2018 г. и създаване на Балканска асоциация по токсикология.

Констатации за изпълнение на критерий 5.1:

Подготовката на докторантите се осъществява от преподаватели със специалност токсикология. Хабилитираният преподавател е на ОТД към МУ-Плевен. В обучаващото звено има двама преподаватели на ОТД към УМБАЛ „Г. Странски“ ЕАД – Плевен и допълнителен към МУ – Плевен. Преподаватели са с професионален опит по специалността и развиват активна научноизследователска дейност, свързана тематично с докторантурата. Академичният състав упражнява системна експертна и консултантска дейност по токсикология.

Стандарт 6. Учебни ресурси и подпомагане на студентите.

Критерий 6.1 Висшето училище или научната организация развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно-преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности.

6.1.1. Медицинският университет разполага с 20 лекционни и 159 учебни зали и лаборатории за учебно-практически занятия с капацитет 3763 седящи места и площ от 7 526.12 кв. м. Залите са със съвременно оборудване - мултимедийни прожектори и интерактивни дъски, а две от аудиториите са с аудиовизуална техника, позволяваща видеоконферентна връзка в реално време с различни точки на света.

Със стартиране на обучението по токсикология на студенти по фармация от учебната 2018/2019 г. ще се използват учебните зали в новопостроената сграда на Факултет по фармация.

На територията на УМБАЛ „Д-р Г. Странски”, ЕАД – Плевен има учебни зали, с които токсикологията разполага за провеждане на семинари, лекции и упражнения.

Сектор „Токсикология” разполага и със собствена материално-техническа база за обучение на студенти, специализанти и докторанти. *За докторанта е осигурено самостоятелно работно място в рамките на един асистентски кабинет.*

6.1.2. Университетската лаборатория за научни изследвания функционира от 2013 г. Тя е включена в Инфраструктурата за геномни, протеомни и метаболомни изследвания, и компютърно симулиране и проектиране на кандидати за лекарства, обвързана с участието на България в BBMRI (Biobanking and Biomolecular Resources Research Infrastructure). В Издателския център функционират звено за предпечатна подготовка, печатна база, копирно звено.

Животните за фундаменталните биомедицински научни и изследователски проекти в МУ се осигуряват от Вивариум. Той се явява единствен за Северозападна и Централна Северна България Център за отглеждане на различни видове лабораторни животни за учебна и експериментална работа.

Провеждането на практическата научноизследователската дейност на докторантите се осъществява в лабораторните звена на предклиничните катедри на МУ и в клиничната база на УМБАЛ, с която е сключен договор. Осигурен е достъп до всички лабораторно - диагностични центрове в болницата.

6.1.3. Докторантите в МУ - Плевен имат достъп до богатата гама литературни източници, предлагани на традиционни и електронни носители, както и информационна база данни в областта на медицината. Организиран са интернет/интранет връзки между Библиотеката и сървър на Университета в структуриран модул „Административно обслужване на обучаемите“.

Компютърните мрежи в МУ - Плевен имат два компонента – Академична компютърна мрежа с достъп до Интернет и Мрежа за безжичен достъп, която се администрира от комуникационния компютърен център.

Библиотеката на МУ – Плевен е единствената голяма специализирана медицинска библиотека в Северозападна и Централна Северна България, разположена върху площ от **685 м²**, създадена през 1974 г. Разполага с три читални с 71 места за четене и 12 компютъра; компютърна зала с 16 компютъра на свободен достъп, всички свързани с Интернет; ресурсен център с две мултифункционални устройства; три настолни скенера, от които два са Photo Scanner; телевизор и DVD-устройство. Има осем служебни работни места, свързани в библиотечно-информационна система и интернет, Book-scanner, едно мултифункционално устройство; шест принтера и три скенера.

В библиотеката е създадена мрежова библиотечна информационна система с пет работни модула, чрез които се постига пълна автоматизация на библиотечните и информационни процеси: „Интернет каталог OPAC“ (Online Public Access Catalogue); „Обслужване на читатели“; „Научен архив“; „Документация за придобиване и движение на библиотечния фонд. Инвентирание“; „Аналитично описание на статии, части от книги, рецензии“ от интегрираната библиотечно-информационна система E-lib/Windows версия 3.5., въведена е и бар-код технология.

Периодично в библиотеката се провежда *обучение на докторантите в групи* или индивидуално за работа с библиографски източници, търсене в електронния каталог и ползване на електронни бази данни.

Обучението и научноизследователската работа на докторантите по *токсикология* са информационно обезпечени. Докторантите имат възможност за неограничен достъп за работа с компютър, както на работните си места в Сектора, така и в залите на Библиотеката на МУ-Плевен.

Официалните справки за наличностите в Библиотеката материали показват следното: *списъкът на книгите от отдел „Токсикология“, издадени за периода 2000 – 2015 година е 142 заглавия на кирилица и латиница и 33 списания.*

Академичният състав на сектор „Токсикология“ разполага със собствен библиотечен фонд на електронен носител, който съдържа **48** заглавия на специализирани книги, монографии и списания по общата и клинична токсикология на английски и руски език.

6.1.4. В МУ-Плевен докторантите се стимулират и подпомагат за участие в международни, национални и регионални научни прояви и специализирани курсове. Разходите по участията в страната се поемат на изцяло от МУ - Плевен, а тези в чужбина – частично.

С решение на АС е създаден **фонд за подпомагане на редовните докторанти**. Фондът има собствен бюджет, както и правилник, регламентиращ и регулиращ дейността му. Чрез него редовният докторант може да използва средства за материали и консумативи за нуждите на научната разработка, участия в национални или международни форуми, изплащане на такса за публикуване в научно списание и др. Отпечатването на статии в реферирани и индексирани списания се финансира от МУ – Плевен. С решение на Академичен съвет от 2016 г. се утвърждава материално стимулиране на авторите, направили публикации в списания с IF и реферирани списания без IF, на индексирани в базите данни Scopus и WEB of Science.

Докторантката по Токсикология **е получила средства от този фонд** в размер на 918,90 лв. за закупуване на реактиви за изследване на антиоксидантен стрес, което е част от дисертационната тема. Тя **е подпомогната финансово и за участие** в IV Национален конгрес по клинична токсикология с международно участие, София - 7-8.11.2013 г.

Констатации за изпълнение на критерий 6.1:

МУ- Плевен разполага с материално-техническа и информационна база с богати библиотечни ресурси за теоретична учебно преподавателска дейност и адекватен академичен комфорт за докторантите. Клиничната и лабораторна база на ВУ осигурява практическата им подготовка. Творческата активност на докторантите се стимулира строго регламентирано организационно и финансово, което се доказва от участията им в научни форуми, реализация на проекти и публикационната им активност.

Стандарт 7. Управление на информацията

Критерий 7.1. Висшето училище или научната организация имат изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите.

7.1.1. Публикационната активност на докторантите и преподавателите се подпомага финансово от МУ - Плевен при участие в монографии или в чуждестранни списания със или без импакт фактор. За публикация в списание с импакт фактор над 1.0, на водещия автор се заплаща допълнително възнаграждение в размер на една работна заплата.

Удовлетвореността на докторантите от качеството на обучение се проследява чрез системно провеждане на анкети за обратна връзка. Установява се „голяма активност на докторантите”(45 участници) и повечето от тях са удовлетворени от работата в катедрите. Като обективна е преценена и „атестационната карта”, използвана за самооценка и оценка на докторантите.

7.1.2. В МУ – Плевен има разработена и утвърдена система за наблюдение, оценяване, поддържане и усъвършенстване на качеството и публично оповестяване на резултатите, в съответствие с добрите европейски практики и стандарти.

През 2017 г. от Съюза на специалистите по качеството в България е проведен **външен одит** на процедурата за обучение на докторанти (документите са приложени в стандарт 10). Заключение от външната оценка на докторските програми е, че обучението на докторантите в МУ – Плевен се води, спазвайки всички национални нормативни изисквания, които са дадени в ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение. Направена е **препоръка да се разработи единна структура на докторските дисертации и авторефератите**. Препоръката е изпълнена и са разработени стандарти, които са достояние на всички обучавани докторанти.

Констатации за изпълнение на критерий 7.1:

МУ-Плевен има изградена стройна система за управление на информацията относно качеството на обучение на докторантите, която се ръководи от Университетската комисия по качество на обучението и акредитация. Удовлетвореността на докторантите от организацията на обучение се отчита чрез провеждане на анкети.

Стандарт 8. Информация за обществеността.

Критерий 8.1. ВУ публикува информация за: приети документи и учебна документация на докторската програма; решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав; решения от академични и факултетни съвети; проведени университетски форуми с участието на докторанти.

8.1.1. Всички документи по приема на докторанти и техните програми се оповестяват на интернет страницата на МУ - Плевен и са на разположение на заинтересуваните в ЦНИД.

В МУ Плевен през 2008 г е учредено мултидисциплинарно списание JBСR, в което докторантите от Сектора могат да публикуват собствени проучвания и резултати, свързани с дисертационните им трудове. ВУ стимулира докторантите и академичния състав при публикации с действителен импакт-фактор .

От 2015 г. с договор с “De Gruyter Open“ за включване на JBСR в платформа за “open acces” става възможен достъп до списанието в световната интернет мрежа. JBСR се реферира от базите данни CABI, EBSCO Publishing и ProQuest.

8.1.2. Информация за програмите за мобилност се предоставя системно on-line. Актуални за периода 2014-2021 г. са договори за академичен обмен по програма Еразъм+ с 33 медицински университета и центрове в 13 държави. В действие са и двустранни договори за междуинституционално сътрудничество с 6 медицински университета в 5 партниращи държави. Определянето на участниците в академичния обмен се осъществява на конкурсен принцип и резултатите са обявяват своевременно.

Докторантката по специалност „Токсикология“ все още не се е възползвала от предоставената възможност за участие в програмата за академичен обмен с посочените по-горе университети, но е сътрудничила активно по програмите за мобилност и академичен обмен по програма Еразъм+.

8.1.3. Докторантите по специалност „Токикология“ към МУ – Плевен имат публикации в списания, отпечатани на чужд език и в национални списания на български език. Резултатите от разработките се предоставят за ползване от цялата токсикологична общност и се разпространяват от Българското ружество по клинична токсикология в електронен вариант.

Констатации за изпълнение на критерий 8.1:

МУ - Плевен се предоставя системна информация за учебната документация и качеството на обучение на докторските програми, постиженията на докторантите, участието им в научни форуми, публикационната активност и иновационните резултати в работата им. ВУ подпомага и стимулира участието на докторантите в програмите за мобилност.

Стандарт 9. Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите

Критерий 9.1. Регулярен мониторинг, (преглед) и актуализиране на докторските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии.

9.1.1. Спазването на графика на индивидуалните планове на докторантите се отчита на катедрени съвети. При обсъждането се внасят препоръки и се правят корекции, според актуалната научна информация по тематиката на дисертацията, което гарантира изпълнението на поставените цели. Резултатите се вписват в протоколи от заседанията на катедрения съвет и се внасят и обсъждат на Факултетен съвет.

Наблюдението, одитите, анализът и оценяването на докторските програми се извършват на няколко равнища: Катедрен съвет, Център за научноизследователска дейност, Факултетен съвет и Академичен съвет.

При докторанта по Токсикология след издаването на заповедта за зачисляване не е променяна темата на дисертационния труд.

Дейностите по повишаване на ефективността на докторантските програми подлежат на периодични вътрешни одити. **Вътрешен одит** в Сектор „Токсикология“ е проведен на 01.03.2017 г. и отчетът показва, че съответствието между учебната документация на докторантите и актуалната правна рамка на всички нива е пълно и липсват забележки.

9.1.2. Дейностите по повишаване на ефективността на докторантските програми е приоритетна задача на МУ–Плевен, която се координира от Центъра за научноизследователска дейност съвместно с основните звена, в които се провежда обучението на докторантите.

Открития с Постановление № 210 от 18.08.2016 г. на Министерски съвет на Р България Научноизследователски институт в структурата на МУ – Плевен ще обедини изследванията във Висшето училище, извършвани досега в различни негови структури.

Констатации за изпълнение на критерий 9.1:

В МУ- Плевен се осъществява редовен мониторинг и осъвременяване на докторските програми, съобразно актуалната научна информация. Провежданият системен вътрешен контрол допринася за повишаване на ефективността на обучението и изпълняване на целите на дисертациите по различните докторски програми.

Стандарт 10. Циклично външно осигуряване на качеството.

Критерий 10.1. ВУ и научната организация осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми.

10.1.1. МУ-Плевен регулярно преминава през външно оценяване на качеството, което включва и докторските програми, в съответствие с ESG. В МУ – Плевен е извършен **външен одит на Системата за управление на качеството** на 06 март 2017 г. (Заповед № 445/02.03.2017 г.). Заключение от одита е, че в МУ - Плевен е внедрена успешно функционираща Система за управление на качеството в съответствие с изискванията на БДС EN ISO 9001:2008.

На 06.03.2017 г. е проведен **външен одит на процедурата за обучение на докторанти** от Съюза на специалистите по качеството в България и Консултантска фирма „Данов-Консулт“ ЕООД – София. Заключение е, че обучението на докторантите в МУ - Плевен се води при спазване на всички национални нормативни изисквания, които са дадени в ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение. Направено е едно коригиращо предложение за подобряване на документацията: ръководството на докторантското училище да разработи единна структура на докторските дисертации и авторефератите.

Констатации за изпълнение на критерий 10.1:

В МУ-Плевен е внедрена успешно функционираща система за управление на качеството, в съответствие на БДС EN ISO 9001:2008. Структурите на МУ - Плевен, както преминават циклично през самооценка и външно оценяване, което поддържа и подобрява качеството на докторските програми.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Докторската програма по „Токсикология“ в МУ – Плевен се организирана и се реализира в Сектор „Токсикология“ на катедра „Фармакология и токсикология“ при Фармацевтичния факултет към Медицинския университет – Плевен.

Докторската програма по „Токсикология“ се включва успешно в рамките на институционалния и национален контекст за взаимовръзка между науката и практиката.

Докторската програма по „Токсикология“ е разработена в съответствие със съвременните постижения на науката с тази област, с ясно дефинирани цели, задачи, методология, очаквани резултати и е сравнима с подобни у нас и в Европа. Разработени са стандарти и е създадена организация за непрекъснатия им мониторинг. Всички етапи се контролират ефективно от прекия ръководител на научното звено и чрез обсъждане на отчетите и резултатите от работата на докторантите. Оценяването на постиженията се осъществява чрез ECTS, научните прояви и текущи вътрешни одити. Всички елементи от докторантските процедури са отразени в административната документация на МУ - Плевен.

В МУ-Плевен има изградена организация, детайлни процедури и строга административна система за работа с докторантите във всички етапи на тяхната подготовка.

Подготовката на докторантите по „Токсикология“ се осъществява от хабилитиран преподавател на ОТД към МУ-Плевен с научна и медицинска специалност „Токсикология“ и с втора медицинска специалност „Педиатрия“. Той е с богат професионален опит, развива активна научноизследователска дейност, свързана тематично с докторантурата.

Университетът разполага с материално-техническа и информационна база с богати библиотечни ресурси за теоретична учебно-преподавателска дейност и предлага адекватен академичен комфорт за докторантите по токсикология. Творческата активност на докторантите в МУ-Плевен, включително на този по Токсикология, се стимулира строго регламентирано организационно и финансово.

В МУ-Плевен е внедрена и успешно функционира система за управление на качеството, в съответствие на БДС EN ISO 9001:2008. Структурите на МУ - Плевен, преминават циклично през самооценка и външно оценяване, което поддържа и подобрява качеството на докторските програми.

Въз основа на направените констатации, ПКЗС предлага на Акредитационния съвет да даде право на Медицинския университет-Плевен да провежда обучение по докторската програма „Токсикология“ от професионално направление 7.1. Медицина, област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт.

VI. ПРОЕКТ НА ПРЕПОРЪКА НА ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ

1. *Да се стимулира участието на докторантите в програмите за мобилност и академичен обмен по програма Еразъм+.*

Срок: постоянен, с ежегодно отчитане

Председател на ПКЗС

/ проф. д-р Борис Богов, дм /